

Bayramlarda Yargı Mensuplarının Protokoldeki Yeri

T.C.

DANIŞTAY

10. Daire

Esas: 1998/6921

Karar: 2000/4825

Tarih: 27.09.2000

ÖZET: 1- Resmi bayram ve törenlerde yargıyı temsile yetkili ve zorunlu bulunan yargı mensuplarına protokol sırasında Anayasanın öngördüğü güçler ayrılığı ilkesi göz önünde bulundurularak buna göre bir yer verilmesi gerektiğinden dava konusu "Ulusal ve Resmi Bayramlarda Yapılacak Törenler Yönetmeliği"nin Ek-1 işaretli listesinin beşinci sırasında hukuka uyarlık bulunmadığı;

2- Yönetmeliğin, temsil yetkisi bulunmayan yargı mensuplarının yer aldığı sıralamaya ait hükmünde ve uygulama işleminde hukuka aykırılık bulunmadığı hk.

(2429 sayılı Bayram K. m. 4) (Ulusal ve Resmi Bayramlarda Yapılacak Törenler Yön. m. 1)

KARAR METNİ:

Davacı: ...

Davalılar: 1-İçişleri Bakanlığı

2-Başbakanlık

İstemin Özeti: ... Valililiğinin 8.10.1998 gün ve 4-460 s. işlemi ile bu işlemin dayanağı olan 1.10.1981 gün ve 17475 s. Resmi Gazetede yayımlanan Ulusal ve Resmi Bayramlarda Yapılacak Törenler Yönetmeliğinin ek-1 işaretli listesinin; yapılan bu düzenleme ile yürütmenin yargıya üstünlüğünün sağlanmasının amaçlandığı bu durumun güçler ayrılığı ilkesine aykırı olduğu iddiaları öne sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Listenin hazırlanmasında cumhuriyetin kuruluşundan itibaren uygulanan teamül ve geleneklerin göz önünde bulundurulduğu, yargıyı temsile yetkili olanlara listenin üst sıralarında yer verildiği, yapılan sıralama ile, yargı, yasama ve yürütme organları arasında bir ast üst ilişkisinin amaçlanmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

D. Tetkik Hakimi : Ergün Özcan

Düşüncesi: Dava konusu Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 5.sırası temsil yetkisine haiz olan yargı mensupları açısından kuvvetler ayrılığı ilkesini benimseyen Anayasanın öngördüğü devlet örgütlenmesindeki yasama, yürütme ve yargı sıralamasına aykırılık teşkil ettiğinden iptali, listenin sair sıralaması ve uygulama işlemi yönünden hukuka aykırılık bulunmadığından davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

D. Savcısı: Ayla Perktaş

Düşüncesi: Dava; ... Valiliği'nin 8.10.1998 gün ve 4-460 s. işlemi ile bu işlemin dayanağı olan 1.10.1981 gün ve 17475 s. Resmi Gazetede yayımlanan Ulusal ve Resmi Bayramlarda Yapılacak Törenler Yönetmeliği'nin ek-1 işaretli listesinin iptali istemiyle açılmıştır.

Dosyada mevcut listenin incelenmesinden listedeki 5.sırada "Cumhuriyet Savcısı. Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanı. Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanı. Baro Başkanı" 10.sırada ise "hakim ve savcı yardımcıları" yer aldığı görülmektedir.

Şu hale göre yargıyı temsilen "Cumhuriyet Savcısı. Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkan, Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanı. Baro Başkanı" yasama ve yürütmenin temsilcileri ile birlikte protokolde ilk sırada yer almaktadır.

Esasen, bir ilde veya ilçede görevli tüm hakim ve savcılarının sayısı dikkate alındığında her birinin yargıyı temsilen törenlere katılmaları halinde tamamının protokolde yer almasının zaman ve mekan açısından fiilen mümkün olmayacağı açıktır.

Bu durumda; Ulusal ve Resmi Bayramlarda Yapılacak Törenler Yönetmeliği'nin iptali istenilen ek 1 işaretli listesinde yer alan sıralama yargı erkinin bağımsızlığı, kuvvetlerin ayrılığı ve yargının saygınlığı ilkelerine aykırılık teşkil etmemektedir.

Netice olarak dava konusu... Valiliğinin 8.10.1998 günlü işlemi ile dayanağı olan 1.10.1981 gün ve 17475 s. Resmi Gazetede yayımlanan Ulusal ve Resmi Bayramlarda Yapılacak Törenler Yönetmeliğinin ek-1 işaretli listesinde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan sebeple davanın reddi gerekeceği düşünülmektedir. TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği düşünüldü:

Dava, ulusal ve resmi bayramlar sebebiyle yapılan resmi törenlerdeki protokol sıralamasında hakim ve savcılarının il düzeyinde valinin, ilçe düzeyinde kaymakamın yanında yer almaları gerektiğine ait davacı başvurusunun reddine yönelik işlem ile bu işlemin dayanağı olan 1.10.1981 gün ve 17475 s. Resmi Gazetede yayımlanan Ulusal ve Resmi Bayramlarda Yapılacak Törenler Yönetmeliğinin Ek-1 işaretli listenin iptali istemiyle açılmıştır.

Dava konusu Yönetmelik 2429 s. Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkındaki Yasanın 4. maddesi uyarınca, bayramların anlam ve önemine uygun olarak coşku ile kutlanmasını sağlamak ve böylece büyük Atatürk'e ve ilkelerine bağlılığı geliştirmek, ulusal birliği pekiştirmek, ulusal ve resmi bayramlarda yapılacak törenleri düzenlemek, tüm koordinatör kuruluş ve bakanlıkları belirlemek, resmi ve özel kuruluşların bu konuyla ilgili hizmetlerinde birlik ve beraberliği sağlamak amacıyla hazırlanıp yürürlüğe konulmuştur.

Yönetmeliğin Resmi Törenlerde Uygulanacak Genel Esaslar başlıklı 7. maddesinin (B) bendinde, başkent dışında mahalli mülki amirin tebrikleri. Ek-1'deki listede gösterilen sırayla kabul edeceği belirtilmiştir.

İptali istenilen anılan Yönetmeliğin Ek-1 listesinin 5.sirasında yargı bünyesinde temsil yetkisine haiz olan ve resmi törenlere katılma zorunluluğu bulunan Cumhuriyet Savcısı, Devlet Güvenlik Cumhuriyet Savcısı, Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanı, Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanı, Bölge İdare Mahkemesi Başkanı ve Baro Başkanına yer verilmiş olup, temsil yetkisine haiz olmayan hakim ve savcılar ise aynı listenin onuncu sırasında yer almışlardır.

Anayasanın başlangıç kısmında kuvvet ayrımının, devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belirli devlet yetkilerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir iş bölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu belirtilmiştir.

Yukarıda değinildiği gibi "kuvvetler ayrılığı" ilkesi benimsenerek hazırlanıp yürürlüğe konulan Anayasamızın üçüncü kısmında da devletin temel örgütlenme biçimi "Cumhuriyetimin Temel Organları" başlığı altında sırayla yasama, yürütme ve yargı olarak düzenlenmiştir. Anayasanın da öngördüğü ve güçler ayrılığının esas alındığı bu örgütlenme biçimi dikkate alındığında, ulusal ve resmi bayramlarda ve törenlerde de anılan kurumlar (yasama, yürütme, yargı) temsile yetkili olanların belirlenen bu sıraya göre törenlerde yer almaları gerekir.

Dolayısıyla yukarda sayılan ve yargıyı temsile yetkili ve zorunlu olanlara başkent dışındaki ulusal ve resmi bayramlarda belirtilen sıralamaya göre Ek-1 listede yer verilmesi gerekirken, kuvvetler ayrılığı yönünden yargının eşiti olan yürütme organı içerisinde yer alan ve dava konusu listenin ikinci, üçüncü ve dördüncü sırasında sayılanlardan sonra beşinci sırada yer verilmesinde hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Bir il veya ilçe düzeyinde görev yapan yargı mensuplarının sayısı dikkate alındığında ve hepsinin temsil yetkisi ve törenlere katılma zorunluluğu olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, törenlere katılmalarının zaman ve mekân açısından fiili güçlükler doğuracağı açık olup Yönetmeliğin Ek-1 listesinin beşinci sırası dışında kalan sıralamada ve tesis edilen uygulama işleminde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu Yönetmeliğin Ek-1 listesinin beşinci sırasının iptaline, anılan listenin sair sıralamaları ve uygulama işlemi yönünden davanın reddine, 27.9.2000 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Kaynak: DKD Sayı 105

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta:

mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA